

Έκθεση για το άσυλο 2026

Συνοπτική παρουσίαση

Έκθεση για το άσυλο 2026

Ετήσια έκθεση για την κατάσταση του
ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ιούνιος 2026

© Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA), 2026

Ούτε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματός του ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκδοση.

Φωτογραφία εξωφύλλου: Getty Images/[Stefano Guidi](#)

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2026

PDF BZ-01-26-013-EL-N ISBN 978-92-9418-442-9 ISSN 2600-3007 doi: 10.2847/1870090

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν υπόκειται στους κανόνες του EUAA για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Πρόλογος

Για δεύτερη συνεχή χρονιά, ο αριθμός των αιτήσεων για διεθνή προστασία στις χώρες της ΕΕ+ μειώθηκε σε 0,8 εκατομμύρια συνολικά. Αυτό ήταν το αποτέλεσμα μιας σειράς παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών εξελίξεων σε βασικές χώρες καταγωγής, όπως η Συρία, καθώς και της ευρωπαϊκής συνεργασίας με χώρες-εταίρους, οι οποίοι μείωσαν την κινητικότητα σε όλες τις μεταναστευτικές διαδρομές προς την Ευρώπη. Παράλληλα, οι χώρες της ΕΕ+ συνέχισαν να παρέχουν προσωρινή προστασία σε περίπου 4,5 εκατομμύρια εκτοπισμένους από την Ουκρανία, με ορισμένες χώρες να αναλαμβάνουν το μεγαλύτερο βάρος, ενώ συνεχίστηκαν οι πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση μακροπρόθεσμων λύσεων που θα διευκολύνουν την τελική κατάργηση της προσωρινής προστασίας τον Μάρτιο του 2027.

Μια κοινή αποστολή για όλες τις χώρες της ΕΕ+ το 2025 ήταν η προετοιμασία για την ενεργοποίηση του Συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο τον Ιούνιο του 2026. Τα εθνικά σχέδια εφαρμογής και οι εθνικές στρατηγικές αποτέλεσαν τον οδηγό για τις μεταρρυθμίσεις, οι οποίες σύντομα θα θέσουν σε εφαρμογή το ανανεωμένο σύστημα ασύλου της Ευρώπης.

Ωστόσο, οι χώρες δεν ήταν μόνες τους σε αυτή τη διαδικασία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, από κοινού με τους οργανισμούς της ΕΕ, παρείχαν καθοδήγηση και υποστήριξη. Ο Οργανισμός μας συνέδραμε στις προσπάθειες αυτές μέσω του δικού του ειδικού προγράμματος για το Σύμφωνο, το οποίο απέφερε μια σειρά από αποτελέσματα. Ο ΕΥΑΑ παρείχε επιχειρησιακή υποστήριξη στις χώρες επί του πεδίου, εκπαίδευσε επαγγελματίες του τομέα ασύλου, μεταξύ άλλων μέσω της πιστοποιημένης Ακαδημίας του ΕΥΑΑ, ανέπτυξε τεχνικό υλικό για να βοηθήσει τους επαγγελματίες στην εφαρμογή εναρμονισμένων διαδικασιών και εκπόνησε αναλύσεις της κατάστασης για την παροχή καθοδήγησης στη χάραξη πολιτικών.

Πράγματι, με την εξελισσόμενη κατάσταση στη Συρία, για παράδειγμα, ο ΕΥΑΑ αντέδρασε άμεσα συλλέγοντας πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές και τις πρακτικές των χωρών της ΕΕ+ έναντι των Σύρων αιτούντων, ενώ η έρευνα για τις πληροφορίες σχετικά με τη χώρα καταγωγής (ΠΧΚ) παρείχε υψηλής ποιότητας στοιχεία για τις εξελίξεις στη χώρα. Παρουσιάζοντας μια γενική εικόνα της εφαρμογής των εννοιών των «ασφαλών χωρών» στις χώρες της ΕΕ+, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (ΕΥΑΑ) συνέβαλε επίσης στη νομοθετική διαδικασία για την έγκριση ενός πανευρωπαϊκού καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής και της αναθεωρημένης έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας».

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο Ιούνιος του 2026 δεν αποτελεί οριστική κατάληξη, αλλά συνιστά μετάβαση σε διαφορετικό εξελικτικό στάδιο του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου (ΚΕΣΑ). Αυτό το στάδιο μπορεί να χρειαστεί αρκετή μάθηση μέσα από την πράξη. Θα πρόκειται για μια διαδικασία κατά την οποία τα μαθήματα που θα αντληθούν από την πρακτική εφαρμογή των νέων κανόνων θα καθοδηγήσουν τις προσαρμογές που θα γίνουν σε επιχειρησιακό και πολιτικό επίπεδο. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, ο Οργανισμός μας θα συνεχίσει να υποστηρίζει τις χώρες και να παρέχει την εμπειρογνωσία του για την αποτελεσματική λειτουργία του ΚΕΣΑ.

Nina Gregori
Εκτελεστική Διευθύντρια
Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	4
Εισαγωγή.....	7
1. Οι κυριότερες εξελίξεις στον τομέα του ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2025	8
2. Διαχείριση της πρόσβασης σε διεθνή προστασία	11
3. Πρωτοβουλίες για πιο εξορθολογισμένες και εναρμονισμένες διαδικασίες ασύλου.....	12
4. Υποδοχή αιτούντων διεθνή προστασία.....	13
5. Ευθύνη για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας	14
6. Εναρμονισμένη προσέγγιση ως προς την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους	16
7. Δικαιώματα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για την ένταξη και την ενσωμάτωση....	17
Πλαίσιο 1. Προσωρινή προστασία για εκτοπισθέντες από την Ουκρανία.....	19
8. Νομικές εγγυήσεις για παιδιά και αιτούντες με ειδικές ανάγκες.....	20
Τελικές παρατηρήσεις.....	22

Εισαγωγή

Η συνοπτική παρουσίαση για την **έκθεση για το άσυλο 2026:Ετήσια έκθεση για την κατάσταση του ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση** συνοψίζει τις βασικές εξελίξεις στον τομέα της διεθνούς προστασίας, οι οποίες παρουσιάζονται στην κύρια έκθεση. Η σύνοψη είναι διαθέσιμη σε **31 γλώσσες**, συμπεριλαμβανομένων όλων των γλωσσών της ΕΕ καθώς και της αλβανικής, της αραβικής, της μακεδονικής, της ουκρανικής, της ρωσικής, της σερβικής και της τουρκικής γλώσσας.

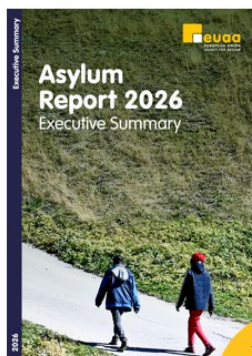
Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην κύρια έκθεση μπορούν να προβληθούν σε διάφορους, φιλικούς προς τον χρήστη, πρόσθετους πόρους:

- Η **βάση δεδομένων για τις εθνικές εξελίξεις στον τομέα του ασύλου** παρουσιάζει τις νομοθετικές, θεσμικές και πολιτικές εξελίξεις που περιγράφονται στην έκθεση. Οι επικαιροποιήσεις μπορούν να αναζητηθούν ανά χώρα, θέμα, έτος και τύπο εξέλιξης. Οι πληροφορίες συνοψίζονται επίσης και παρουσιάζονται σε πίνακα ανά χώρα και ανά θεματικό τομέα σε έγγραφο PDF.
- Η έκθεση παρουσιάζει μια επιλογή εξελίξεων της νομολογίας σύμφωνα με τη **βάση δεδομένων νομολογίας του EUAA**. Οι υπερσύνδεσμοι εντός του κειμένου οδηγούν τους αναγνώστες στη συγκεκριμένη υπόθεση στη βάση δεδομένων.
- Οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκπόνηση της *Έκθεσης για το άσυλο* παρουσιάζονται στον κατάλογο παραπομπών στο τέλος της έκθεσης. Είναι επίσης διαθέσιμες στη βάση δεδομένων για τη διεθνή προστασία στην Ευρώπη (DIP), στην ενότητα **Πηγές**, με λειτουργίες αναζήτησης και εξαγωγής.

Για ενημερώσεις σχετικά με τις δραστηριότητες του EUAA και την υποστήριξη προς τα κράτη μέλη, βλ. τα ενημερωτικά γραφήματα: <https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2026/section-10-euaa-support-2025>

Για τις κύριες εξελίξεις ανά χώρα, βλ. τις επισκοπήσεις ανά χώρα: <https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2026/country-overviews>

Additional resources to the Asylum Report 2026

Translations
in all EU
languages
and 7 non-EU
languages

Click on **Database on International Protection in Europe** to consult sources on asylum

1. Οι κυριότερες εξελίξεις στον τομέα του ασύλου στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2025

Το 2025, η Ευρώπη βίωσε μια χρονιά μετάβασης, μια περίοδο αναδιάρθρωσης, καθώς και μια φάση χάραξης στρατηγικής και επενδύσεων στον εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής ασύλου και μετανάστευσης, εν μέσω σημαντικής μείωσης του αριθμού των αιτήσεων για διεθνή προστασία. Η εφαρμογή του Συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο βρέθηκε στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής πολιτικής, με στόχο την επίτευξη απτών αποτελεσμάτων το συντομότερο δυνατό. Οι πρωτοβουλίες επικεντρώθηκαν στην αύξηση της αποδοτικότητας των διαδικασιών ασύλου, στην αντιμετώπιση της πίεσης στα εξωτερικά σύνορα και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των επιστροφών. Τα εθνικά σχέδια εφαρμογής χρησίμευσαν ως πυξίδα για τη μετατροπή του Συμφώνου σε επιχειρησιακή πραγματικότητα, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρείχε εμπειρογνώσια και χρηματοδοτικούς πόρους και οι αρμόδιοι οργανισμοί της ΕΕ βοήθησαν τα κράτη μέλη της ΕΕ να διασφαλίσουν ότι τα εθνικά τους συστήματα ασύλου και υποδοχής θα είναι έτοιμα έως τον Ιούνιο του 2026.

Σε μια προσπάθεια να εφαρμόσει ορισμένα στοιχεία του κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου (APR) σε πρώιμο στάδιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλε δύο προτάσεις σχετικά με τις έννοιες των «ασφαλών χωρών καταγωγής», έναν κατάλογο ασφαλών χωρών της ΕΕ και νέους κανόνες για τη διευκόλυνση της εφαρμογής της έννοιας της «ασφαλούς τρίτης χώρας» τον Απρίλιο και τον Μάιο του 2025. Η πρώτη πρόταση αποσκοπούσε στην προκαταρκτική εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου, σύμφωνα με τις οποίες οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας από υπηκόους χωρών με ποσοστό αναγνώρισης 20 % ή χαμηλότερο σε επίπεδο ΕΕ μπορούν να διεκπεραιώνονται στο πλαίσιο της ταχείας διαδικασίας ή της διαδικασίας στα σύνορα. Στην πρόταση επισημαίνεται επίσης ότι ο χαρακτηρισμός ασφαλών χωρών καταγωγής και ασφαλών τρίτων χωρών μπορεί να γίνεται με εξαιρέσεις.

Η δεύτερη πρόταση αφορούσε την αναθεώρηση του APR όσον αφορά την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας. Στόχος της ήταν η επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου και η μείωση της πίεσης στα συστήματα ασύλου, διατηρώντας παράλληλα τις νομικές εγγυήσεις για τους αιτούντες. Με τις προτεινόμενες αλλαγές, δεν καθίσταται υποχρεωτικό για τον αιτούντα να έχει κάποια σχέση με την ασφαλή τρίτη χώρα· η διέλευση μέσω ασφαλούς τρίτης χώρας θεωρείται πλέον επαρκής σύνδεση μεταξύ του αιτούντος και της εν λόγω χώρας· επιπλέον, προβλέπεται η δυνατότητα εφαρμογής της έννοιας αυτής ακόμη και αν δεν υπάρχει σχέση με ή διέλευση μέσω ασφαλούς τρίτης χώρας, εφόσον υπάρχει σχετική συμφωνία ή ειδική ρύθμιση με την εν λόγω τρίτη χώρα.

Τον Φεβρουάριο του 2026, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τους νέους κανόνες, ενώ το Συμβούλιο αναθέωσε επίσημα την έννοια της «ασφαλούς τρίτης χώρας» και ενέκρινε τον πρώτο πανευρωπαϊκό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, στον οποίο περιλαμβάνονται η Αίγυπτος, η Ινδία, η Κολομβία, το Κόσοβο,¹ το Μαρόκο, το Μπαγκλαντές και η Τυνησία. Οι υποψήφιες προς ένταξη χώρες περιλαμβάνονται στον κατάλογο της ΕΕ, υπό την

¹ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου.

προϋπόθεση ότι πληρούνται τα ακόλουθα τρία κριτήρια: δεν υφίσταται κατάσταση διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης, δεν ισχύουν περιοριστικά μέτρα που θίγουν τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, και το ποσοστό αναγνώρισης των αιτήσεων ασύλου που υποβάλλουν υπήκοοι των χωρών αυτών δεν υπερβαίνει το 20% σε ολόκληρη την ΕΕ.

Συμπληρωματικά προς το νομοθετικό πλαίσιο του Συμφώνου, τον Μάρτιο του 2025 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε τον εκσυγχρονισμό της ευρωπαϊκής πολιτικής για τις επιστροφές μέσω ενός νέου κοινού ευρωπαϊκού συστήματος για τις επιστροφές. Ο **κανονισμός** προβλέπει κοινές διαδικασίες στα κράτη μέλη για την έκδοση αποφάσεων επιστροφής και μια ενιαία ευρωπαϊκή εντολή επιστροφής, γεγονός που θα προωθήσει την ομοιομορφία, τη διαφάνεια και τον συντονισμό. Τον Νοέμβριο του 2025, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε τον πρώτο ετήσιο κύκλο διαχείρισης της μετανάστευσης, ο οποίος περιλαμβάνει:

- την ετήσια ευρωπαϊκή έκθεση για το άσυλο και τη μετανάστευση (EAAMR), η οποία παρουσιάζει μια συνολική εικόνα της κατάστασης στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης στην ΕΕ·
- αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που καθορίζουν το επίπεδο της μεταναστευτικής πίεσης στα κράτη μέλη· και
- την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη δημιουργία μιας δεξαμενής αλληλεγγύης με σκοπό την κάλυψη των αναγκών των κρατών μελών που υφίστανται πιέσεις.

Σύμφωνα με την έκθεση EAAMR, η οποία καλύπτει την περίοδο από τον Ιούλιο 2024 έως τον Ιούνιο 2025, η μεταναστευτική κατάσταση στην ΕΕ βελτιώθηκε, αλλά εξακολουθούν να υφίστανται προκλήσεις, όπως η συνεχιζόμενες πιέσεις από τις παράτυπες αφίξεις, η παράνομη διακίνηση εντός της ΕΕ και η εργαλειοποίηση της μετανάστευσης από τη Ρωσία και τη Λευκορωσία.

Με βάση την ανάλυση της κατάστασης που περιλαμβάνεται στην έκθεση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαπίστωσε ότι η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία και η Κύπρος βρίσκονται «υπό μεταναστευτική πίεση» και πληρούν τις προϋποθέσεις για να έχουν πρόσβαση στη δεξαμενή αλληλεγγύης της ΕΕ, όταν το Σύμφωνο τεθεί σε εφαρμογή τον Ιούνιο του 2026. Μια άλλη ομάδα χωρών, η οποία περιλαμβάνει το Βέλγιο, τη Βουλγαρία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Εσθονία, την Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες, την Κροατία, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Πολωνία και τη Φινλανδία διαπιστώθηκε ότι «διατρέχει κίνδυνο μεταναστευτικής πίεσης». Τέλος, η Αυστρία, η Βουλγαρία, η Εσθονία, η Κροατία, η Πολωνία και η Τσεχία προσδιορίστηκαν ως «χώρες που αντιμετωπίζουν σημαντική μεταναστευτική κατάσταση», λόγω της σωρευτικής πίεσης από τα προηγούμενα 5 έτη. Η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης όρισε τις ανάγκες για το 2026 σε 21 000 μετεγκαταστάσεις ή οικονομικές συνεισφορές συνολικού ύψους 420 εκατ. EUR, με έναρξη υλοποίησης από τις 12 Ιουνίου 2026.

Προκειμένου να καθοριστούν οι πολιτικοί στόχοι της ΕΕ σε θέματα ασύλου και μετανάστευσης για τα επόμενα χρόνια, τον Ιανουάριο του 2026 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης. Η στρατηγική λειτουργεί ως οδηγός για την επίτευξη των τριών βασικών στόχων: της πρόληψης της παράνομης μετανάστευσης, της προστασίας των ανθρώπων που διαφεύγουν από τον πόλεμο και τις διώξεις, καθώς και της προσέλκυσης ταλέντων στην ΕΕ.

Όσον αφορά την εξωτερική διάσταση της πολιτικής για τη μετανάστευση και το άσυλο, η ΕΕ συνέχισε να ακολουθεί μια προσέγγιση πλήρους διαδρομής για τη διαχείριση της μετανάστευσης, συντονίζοντας τη δράση της με διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς. Οι πρωτοβουλίες περιλάμβαναν την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της μετανάστευσης, τη στήριξη των χωρών-εταίρων όσον αφορά την ενίσχυση των ικανοτήτων τους στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων και της καταπολέμησης των δικτύων λαθραίας μετακίνησης, τη συμβολή στην εξεύρεση λύσεων για την προστασία των εκτοπισμένων ατόμων σε διάφορα μέρη του κόσμου, καθώς και την παροχή ασφαλών και νόμιμων οδών πρόσβασης στην Ευρώπη ως εναλλακτικής λύσης έναντι της παράνομης μετανάστευσης. Εκτός από τη συνεργασία που βασίζεται σε θετικά κίνητρα, η ΕΕ έχει προβλέψει τη δυνατότητα ανάκλησης των παροχών σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν οι υφιστάμενες ρυθμίσεις χρησιμοποιούνται με τρόπους που δημιουργούν σημαντικές προκλήσεις σε θέματα μετανάστευσης και ασφάλειας. Για τον σκοπό αυτό, τέθηκε σε ισχύ νέος κανονισμός που προβλέπει αναθεωρημένο μηχανισμό αναστολής της απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου (visa).

2. Διαχείριση της πρόσβασης σε διεθνή προστασία

Το 2025, ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν σε χώρες της ΕΕ+ μειώθηκε για δεύτερο συνεχόμενο έτος σε 822 000 (βλ. [διάγραμμα 1](#)). Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί σε μείωση κατά ένα πέμπτο σε σύγκριση με το 2024, και αποτελεί τον χαμηλότερο συνολικό αριθμό από το 2021. Η Γερμανία παρέμεινε η κύρια χώρα υποδοχής (163 000 αιτήσεις), αν και σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με το 2024 (μείωση κατά σχεδόν ένα τρίτο), ακολουθούμενη από τη Γαλλία (152 000), την Ισπανία (143 000) και την Ιταλία (134 000).

Όσον αφορά τις αιτήσεις ασύλου σε σχέση με το μέγεθος του πληθυσμού, κατατέθηκαν κατά μέσο όρο περίπου 1 800 αιτήσεις ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους στις χώρες της ΕΕ+. Η Ελλάδα και η Κύπρος είχαν τους περισσότερους αιτούντες άσυλο ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους (5 900 και 4 500 αντίστοιχα). Ακολούθησαν με διαφορά η Ισπανία, το Βέλγιο και η Ελβετία (περίπου 2 900 σε κάθε χώρα).

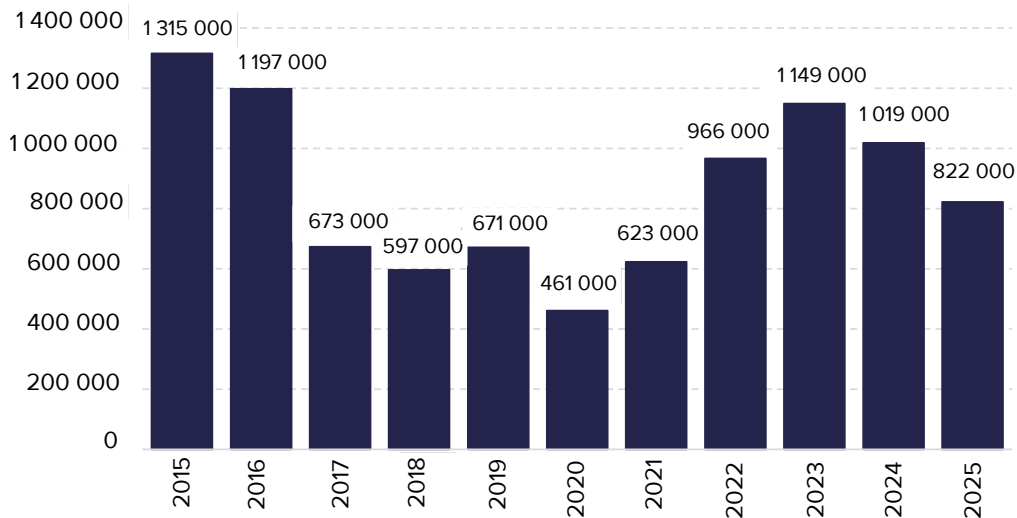
Οι αιτήσεις το 2025 ήταν συγκεντρωμένες σε περιορισμένο αριθμό εθνικοτήτων. Οι πέντε μεγαλύτερες ομάδες ήταν πολίτες του Αφγανιστάν (14% επί του συνόλου των αιτήσεων), της Βενεζουέλας (11%), της Συρίας (5%), του Μπαγκλαντές (4%) και της Τουρκίας (4%).

Ο αριθμός των μεταγενέστερων αιτήσεων αυξήθηκε κατά 39 % σε σύγκριση με το 2024, φθάνοντας σε επίπεδο ρεκόρ. Αντιπροσώπευαν το 15 % του συνόλου των αιτήσεων ασύλου το 2025, το υψηλότερο ποσοστό που έχει καταγραφεί ποτέ. Αυτό θα μπορούσε εύλογα να αποδοθεί σε μια [απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) τον Οκτώβριο του 2024, σύμφωνα με την οποία το φύλο και η εθνικότητα αρκούσαν για να θεωρηθεί ότι οι Αφγανές γυναίκες διατρέχουν κίνδυνο δίωξης, γεγονός που οδήγησε σε αλματώδη αύξηση των επαναλαμβανόμενων αιτήσεων από Αφγανούς.

Το 2025 οι υπήκοοι χωρών με χαμηλά ποσοστά αναγνώρισης υπέβαλαν αυξανόμενο ποσοστό αιτήσεων ασύλου, το οποίο αντιστοιχούσε σε πάνω από το ήμισυ του συνολικού αριθμού αιτήσεων. Σύμφωνα με τους κανόνες του Συμφώνου, από τον Ιούνιο του 2026, σε ορισμένες περιπτώσεις που ορίζονται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 του κανονισμού APR, οι πολίτες χωρών με χαμηλά ποσοστά αναγνώρισης (κάτω του 20 %) θα υπόκεινται στην υποχρεωτική διαδικασία στα σύνορα.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, οι χώρες της ΕΕ+ συνεργάστηκαν με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τους Οργανισμούς της ΕΕ για τον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών υποδομών στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης των τεχνικών, επιχειρησιακών και διοικητικών πόρων που απαιτούνται για τη λειτουργία του νέου συστήματος Eurodac. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ομαλή και αρμονική λειτουργία της διαδικασίας ελέγχου, της διαδικασίας ασύλου στα σύνορα και της διαδικασίας επιστροφής στα σύνορα, οι εθνικές αρχές συνέχισαν τις νομοθετικές εργασίες και τις πρακτικές προετοιμασίες, μεταξύ άλλων με την κατασκευή των απαραίτητων εγκαταστάσεων, τη διασφάλιση επαρκούς χωρητικότητας, την ανάπτυξη κατευθυντήριων γραμμών και πρακτικών εργαλείων, καθώς και την παροχή κατάρτισης στους επαγγελματίες που θα εφαρμόσουν τις νέες διαδικασίες.

Διάγραμμα 1. Αριθμός αιτήσεων διεθνούς προστασίας στις χώρες της ΕΕ+, 2015-2025

Πηγή: Δεδομένα του ΣΕΠΕ του ΕΥΑΑ από την 3η Φεβρουαρίου 2026.

Αντιμετωπίζοντας τις ποικίλες μεταναστευτικές πιέσεις και τις προκλήσεις ασφαλείας στα εξωτερικά σύνορα, οι χώρες της ΕΕ+ συνέχισαν να εστιάζουν στη διαχείριση των συνόρων και διατήρησαν αυστηρότερα καθεστώτα προστασίας. Τα μέτρα αυτά έχουν συχνά τεθεί υπό εξέταση από διεθνείς οργανισμούς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, καθώς και από δικαστικά όργανα, τα οποία έχουν ασχοληθεί με αναφερόμενα περιστατικά κακομεταχείρισης, εικαζόμενες επαναπροωθήσεις και επιστροφές χωρίς δίκη, καθώς και με μέτρα που έχουν λάβει εθνικές αρχές κατά οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που διεξάγουν δραστηριότητες έρευνας και διάσωσης.

3. Πρωτοβουλίες για πιο εξορθολογισμένες και εναρμονισμένες διαδικασίες ασύλου

Στον τομέα των διαδικασιών ασύλου, οι δραστηριότητες των χωρών της ΕΕ+ επικεντρώθηκαν σε τρεις βασικούς τομείς: τη μείωση του αριθμού των εκκρεμών υποθέσεων για τις οποίες αναμενόταν απόφαση, την κατανομή πόρων για την πρακτική εφαρμογή των νέων κανόνων και την κατάρτιση του προσωπικού σχετικά με τις νέες διατάξεις. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διέθεσε χρηματοδοτική στήριξη [όπως το μέσο τεχνικής υποστήριξης (TSI)], ο ΕΥΑΑ παρείχε τεχνική υποστήριξη και οι χώρες της ΕΕ+ συνεργάστηκαν σε διμερές επίπεδο για την ανταλλαγή εμπειρογνώσιας. Όπως απαιτείται από το Σύμφωνο, διέθεσαν επίσης σημαντικούς πόρους για την ανάπτυξη εθνικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης για διάφορα σενάρια, που περιλαμβάνουν δείκτες και κατώτατα όρια για την ενεργοποίηση και απενεργοποίηση συγκεκριμένων μέτρων αντίδρασης.

Οι δραστηριότητες ανάπτυξης ικανοτήτων προσαρμόστηκαν στις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν στον τομέα του ασύλου και της υποδοχής σε κάθε χώρα. Ορισμένες χώρες συνέχισαν να επικεντρώνονται στις οργανωτικές αλλαγές, στις προσλήψεις προσωπικού και

στις δραστηριότητες κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Αρκετές αρχές ασύλου συνέχισαν να αναθεωρούν ή να βελτιώνουν τις εσωτερικές διαδικασίες τους και να επικαιροποιούν τα πρότυπα και τα σχέδια αποφάσεων, με στόχο την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών λήψης αποφάσεων. Προκειμένου να διευκολυνθεί η γρήγορη λήψη αποφάσεων υψηλής ποιότητας, οι χώρες της ΕΕ+ επικαιροποίησαν τις συγκεκριμένες πολιτικές τους ανά χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές που σημειώθηκαν στις χώρες καταγωγής. Ωστόσο, η ασταθής κατάσταση σε αρκετές χώρες καταγωγής επηρέασε τη διεκπεραίωση των υποθέσεων, και σε ορισμένες περιπτώσεις οι αρχές ασύλου ανέστειλαν τη διεκπεραίωση των υποθέσεων υπηκόων από συγκεκριμένες χώρες καταγωγής.

Το 2025, οι χώρες της ΕΕ+ εξέδωσαν περίπου 874 000 πρωτοβάθμιες αποφάσεις, τις περισσότερες από το 2017. Η αύξηση οφείλεται στην απότομη άνοδο του αριθμού των απορρίψεων, κυρίως για τους πολίτες χωρών με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης (20 % ή χαμηλότερο). Οι περισσότερες αποφάσεις εκδόθηκαν στη Γερμανία, και ακολούθησαν η Γαλλία και η Ισπανία. Ο αριθμός των εκκρεμών υποθέσεων σε πρώτο βαθμό μειώθηκε σε 863 000 το 2025, από 986 000 το 2024 (μείωση κατά περίπου 13 %). Ενώ ορισμένες χώρες της ΕΕ+ επιτάχυναν τη λήψη αποφάσεων σε πρώτο βαθμό, η μείωση του αριθμού των εκκρεμών υποθέσεων οφειλόταν μάλλον στη μείωση του αριθμού των αιτήσεων που υποβλήθηκαν. Παρά τη μείωση των εκκρεμών υποθέσεων σε πρώτο βαθμό, η αύξηση των προσφυγών συνολικά υποδηλώνει σταθερό και υψηλό φόρτο υποθέσεων σε όλους τους βαθμούς δικαιοσύνης.

Καθώς η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπογραμμίζει τη σημασία της συνεργασίας με τα δικαστικά όργανα και της ενίσχυσής τους, ώστε να βρίσκονται σε ετοιμότητα για την ενεργοποίηση των διατάξεων του Συμφώνου, αρκετές χώρες της ΕΕ+ προχώρησαν σε επενδύσεις για την αύξηση των δυνατοτήτων τους σε δεύτερο ή ανώτερο βαθμό.

4. Υποδοχή αιτούντων διεθνή προστασία

Οι χώρες της ΕΕ+ εργάστηκαν για τη ενσωμάτωση της οδηγίας του 2024 για τις συνθήκες υποδοχής (RCD) στο εθνικό δίκαιο έως την προθεσμία της 12ης Ιουνίου 2026, ενώ παράλληλα προχώρησαν στην προσαρμογή σε άλλους κανονισμούς που έχουν αντίκτυπο στην υποδοχή, όπως ο κανονισμός για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης (AMMR) και ο κανονισμός για τις διαδικασίες ασύλου (APR). Με βάση τα εθνικά τους σχέδια εφαρμογής, οι

χώρες της ΕΕ+ προσάρμοσαν τις συνθήκες υποδοχής και κάλυψαν τα κενά στην υποδοχή, μεταξύ άλλων για τους αιτούντες που βρίσκονται στη διαδικασία ελέγχου στα σύνορα. Κατά συνέπεια, πολλές χώρες χρειάστηκε να δημιουργήσουν κέντρα ελέγχου και εγκαταστάσεις για τη διαμονή των αιτούντων που υποβάλλονται στη διαδικασία ασύλου στα σύνορα. Οι επιχειρησιακές ανάγκες οδήγησαν επίσης σε αλλαγές στη διαχείριση των υποθέσεων και στα συστήματα πληροφορικής. Η διεξαγωγή του πρώτου ετήσιου κύκλου διαχείρισης της μετανάστευσης συνέβαλε στη συλλογή δεδομένων υψηλότερης ποιότητας σχετικά με τα συστήματα υποδοχής σε όλες τις χώρες της ΕΕ+.

Η μείωση των αιτήσεων ασύλου οδήγησε σε μείωση της πίεσης στα συστήματα υποδοχής σε αρκετές χώρες, οι οποίες προχώρησαν στον περιορισμό της δυναμικότητας υποδοχής τους. Αντίθετα, ορισμένες χώρες στις οποίες τα συστήματα υποδοχής παρέμεναν υπό πίεση

διατήρησαν ή αύξησαν την ικανότητά υποδοχής τους. Σε μια υπόθεση-ορόσημο σχετικά με την ικανότητα υποδοχής, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) έκρινε ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί μια απρόβλεπτη και αναπόφευκτη εισροή αιτούντων για να αποφύγει τις υποχρεώσεις του βάσει του δικαίου της ΕΕ όσον αφορά την κάλυψη των βασικών αναγκών των αιτούντων άσυλο, υπογραμμίζοντας την ανάγκη ύπαρξης αποθεματικής ικανότητας για την απορρόφηση πιθανών εισροών αιτούντων.

Οι χώρες της ΕΕ+ αντιμετωπίζουν εδώ και καιρό τις συνέπειες των δευτερογενών μετακινήσεων. Αρκετές από αυτές συνέχισαν ή ξεκίνησαν νέες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, για παράδειγμα προβαίνοντας σε αλλαγές στις συνθήκες υποδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 21 της οδηγίας του 2024 σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή (RCD) και το άρθρο 18 του κανονισμού για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης (AMMR). Οι διατάξεις αυτές ορίζουν ότι οι αιτούντες στους οποίους έχει κοινοποιηθεί απόφαση μεταφοράς στο αρμόδιο κράτος μέλος δεν δικαιούνται πλέον συνθήκες υποδοχής, όμως παράλληλα διατηρούν το δικαίωμα κατάλληλου επιπέδου ζωής σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ.

5. Ευθύνη για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας

Συνολικά, το 2025 πραγματοποιήθηκαν 18 000 μεταφορές στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου σε όλες τις χώρες της ΕΕ+, αριθμός παρόμοιος με αυτόν του 2024 (βλ. *διάγραμμα 2*). Πρόκειται για τον δεύτερο υψηλότερο αριθμό μεταφορών από το 2019, παρότι είναι πολύ χαμηλότερος από τα προ της πανδημίας επίπεδα. Η εφαρμογή των μεταφορών στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου εξακολούθησε να επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από την πίεση που ασκείται στα συστήματα υποδοχής σε ορισμένες χώρες της ΕΕ+. Ενώ τα εθνικά δικαστήρια επικύρωναν ως επί το πλείστον τις μεταφορές, ένας από τους κύριους λόγους για την αναίρεση των αποφάσεων των εθνικών αρχών ήταν τα πρόσφατα στοιχεία που έδειχναν σοβαρά προβλήματα όσον αφορά την πρόσβαση σε ουσιαστικές συνθήκες υποδοχής στο αρμόδιο κράτος.

Οι χώρες της ΕΕ+ επικεντρώθηκαν στη μετάβαση από την εφαρμογή του κανονισμού «Δουβλίνο III» στον νέο κανονισμό Eurodac και στον κανονισμό για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης (AMMR). Κατά τη διάρκεια του έτους διευκρινίστηκαν αρκετές νομικές και πρακτικές ασάφειες, ωστόσο ορισμένα ζητήματα εξακολούθησαν να υφίστανται έως την επίσημη έγκριση στις 19 Δεκεμβρίου 2025 της εκτελεστικής απόφασης για τη δημιουργία της ετήσιας δεξαμενής αλληλεγγύης για το 2026. Ενώ ορισμένες εθνικές αρχές προτίμησαν να περιμένουν τις διευκρινίσεις και στη συνέχεια να καταρτίσουν ένα πιο λεπτομερές σχέδιο εφαρμογής, η πλειονότητα των διοικητικών αρχών άρχισε να σχεδιάζει με βάση διάφορα σενάρια.

Διάγραμμα 2. Αριθμός μεταφορών που εκτελέστηκαν επί του συνόλου των αιτήσεων που έγιναν δεκτές δυνάμει του κανονισμού του Δουβλίνου, 2025

Πηγή: Δεδομένα του ΣΕΠΕ του ΕΥΑΑ από την 3η Φεβρουαρίου 2026.

Οι μονάδες του Δουβλίνου καταβάλλουν συντονισμένες προσπάθειες για την εκκαθάριση των εκκρεμοτήτων τους, προκειμένου να αποφευχθεί, στο μέτρο του δυνατού, η ταυτόχρονη εφαρμογή των παλαιών και των νέων κανόνων μετά την έναρξη ισχύος του Συμφώνου. Ωστόσο, η έλλειψη προσωπικού στις μονάδες του Δουβλίνου εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα. Επιπλέον, η διαχείριση του τρέχοντος φόρτου εργασίας και η παράλληλη παρακολούθηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων αποτέλεσαν πρόκληση για πολλούς υπαλλήλους του Δουβλίνου. Αρκετές αρχές επισήμαναν ότι και οι υπόλοιποι φορείς που εμπλέκονται στη διαδικασία, πέρα από τις μονάδες του Δουβλίνου χρειάζονται επίσης στοχευμένη κατάρτιση, ώστε να διασφαλιστεί ότι κατανοούν τους νέους κανόνες και, για παράδειγμα, να μπορούν επίσης να ενημερώνουν σωστά τους αιτούντες σχετικά με τη διαδικασία.

Μια σημαντική πρόκληση για τις χώρες της ΕΕ+ κατά τη διαδικασία μετάβασης ήταν η προσαρμογή των συστημάτων πληροφορικής, συμπεριλαμβανομένης της αναδιαμόρφωσης των συστημάτων διαχείρισης υποθέσεων ώστε να περιλαμβάνουν νέα έντυπα, πρότυπα και ροές εργασιών. Σε αρκετές χώρες, τα έργα πληροφορικής που σχετίζονται με την εφαρμογή των συστημάτων Eurodac και AMMR εντάσσονται σε ένα ευρύτερο πρόγραμμα ψηφιοποίησης.

Το 2025 εκδόθηκαν 120 000 αποφάσεις ως απάντηση σε εξερχόμενα αιτήματα του μηχανισμού του Δουβλίνου, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης και αντίδρασης (EPS) του ΕΥΑΑ. Το ποσοστό αυτό μειώθηκε κατά 24% σε σύγκριση με το 2024 και αποτελεί το χαμηλότερο ποσοστό από το 2021. Η μείωση αυτή υποδηλώνει μείωση των δευτερογενών μετακινήσεων, των περιπτώσεων, δηλαδή, κατά τις οποίες οι αιτούντες άσυλο μετακινούνται από την πρώτη χώρα άφιξης σε άλλη για να υποβάλουν νέα αίτηση, και συνάδει με τη συνολική μείωση των αιτήσεων ασύλου.

6. Εναρμονισμένη προσέγγιση ως προς την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους

Πολιτικοί, επιχειρησιακοί και οικονομικοί περιορισμοί έθεσαν φραγμούς στις εξελίξεις στον τομέα της επανεγκατάστασης και της εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους κατά τη διάρκεια του 2025. Στους παράγοντες που εμπόδισαν την επανεγκατάσταση των προσφύγων περιλαμβάνονται οι εξής:

- ζητήματα που σχετίζονται με την εφαρμογή των διατάξεων του Συμφώνου σε τεχνικό επίπεδο, όπως η αποθήκευση και η μεταφορά δεδομένων με διαδικασίες που συνάδουν με τον κανονισμό Eurodac.
- η ασταθής κατάσταση σε επίπεδο ασφάλειας και πολιτικής στη Μέση Ανατολή, η οποία δημιούργησε προκλήσεις σε επιχειρησιακό επίπεδο και
- η συνεχιζόμενη πίεση σε ορισμένα συστήματα υποδοχής στις χώρες της ΕΕ+, η οποία περιορίσε τη δυνατότητά τους να υποδεχθούν επανεγκατεστημένους πρόσφυγες.

Ως εκ τούτου, από τις συνολικά 61 000 δεσμεύσεις που ανέλαβαν 14 χώρες στο πλαίσιο του προγράμματος επανεγκατάστασης και εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους της ΕΕ για την περίοδο 2024-2025, μόνο 10 000 περίπου πρόσφυγες έφτασαν στις χώρες της ΕΕ+ το 2025, επιπλέον των σχεδόν 14 000 που έφτασαν το 2024. Μετά από 10 χρόνια κατά τα οποία οι Σύριοι αποτελούσαν την εθνικότητα με τον μεγαλύτερο αριθμό επανεγκαταστάσεων, το 2025 την πρώτη θέση κατέλαβαν οι Αφγανοί (2 900), ακολουθούμενοι από τους Σύριους (1 800), τους Κονγκολέζους (ΛΔ) (1 600) και τους Σουδανούς (1 400).

Τον Δεκέμβριο του 2025, το Συμβούλιο ενέκρινε το πρώτο Διετές Σχέδιο της Ένωσης για την επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους για την περίοδο 2026-2027. Εννέα χώρες υπέβαλαν τις προσφορές τους για συνολικά 10 430 θέσεις, εκ των οποίων 8 330 θέσεις επανεγκατάστασης και 2 100 θέσεις εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους. Η σημαντική μείωση των εθνικών δεσμεύσεων αντανακλά τη γενική μείωση των εισαγωγών σε επίπεδο ΕΕ.

7. Δικαιώματα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για την ένταξη και την ενσωμάτωση

Το περιεχόμενο της προστασίας αναφέρεται στα δικαιώματα που απολαμβάνουν οι δικαιούχοι μιας μορφής προστασίας στη χώρα ασύλου, καθώς και στις συναφείς υποχρεώσεις. Η προστασία χορηγείται όταν οι αιτούντες λαμβάνουν θετική απόφαση για τη χορήγηση καθεστώτος πρόσφυγα ή καθεστώτος επικουρικής προστασίας (αναφέρονται επίσης ως εναρμονισμένα καθεστώτα προστασίας της ΕΕ). Ο όρος «ποσοστό αναγνώρισης» αναφέρεται στον αριθμό θετικών αποτελεσμάτων ως ποσοστό επί του συνόλου των αποφάσεων που αφορούν αιτήσεις διεθνούς προστασίας. Αν και οι εθνικές μορφές προστασίας παρέχουν καθεστώς προστασίας στους υπηκόους τρίτων χωρών, τα καθεστώτα αυτά —τα οποία δεν είναι εναρμονισμένα σε όλες τις χώρες της ΕΕ+— συνήθως δεν περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του ποσοστού αναγνώρισης.

Το 2025, το ποσοστό αναγνώρισης αιτήσεων για διεθνή προστασία μειώθηκε σημαντικά, από 42% το 2024 σε 29%. Η μείωση αυτή οφείλεται πιθανώς – τουλάχιστον εν μέρει – στην αναστολή της διαδικασίας λήψης αποφάσεων για τους αιτούντες από τη Συρία, οι οποίοι αντιπροσώπευαν μεγάλο ποσοστό των θετικών αποφάσεων τα τελευταία χρόνια. Επιπλέον, περίπου το 56% των αποφάσεων εκδόθηκαν για υπηκόους χωρών με χαμηλό ποσοστό αναγνώρισης. Από τις 69 χώρες για τις οποίες εκδόθηκαν τουλάχιστον 1 000 αποφάσεις το 2025, 42 είχαν ποσοστό αναγνώρισης κάτω του 20%.

Οι υπήκοοι της Τουρκίας, της Βενεζουέλας, του Μπανγκλαντές και της Κολομβίας (κατά φθίνουσα σειρά) έλαβαν το ένα τρίτο του συνόλου των αρνητικών αποφάσεων. Ωστόσο, στους υπηκόους της Βενεζουέλας συχνά παρέχεται κάποια μορφή εθνικής προστασίας. Τα ποσοστά αναγνώρισης ήταν υψηλά για τους υπηκόους χωρών που βρίσκονται σε κατάσταση ακραίας ή έντονης σύγκρουσης, και κυμαίνονταν μεταξύ 70% και 90% για τους αιτούντες από το Σουδάν, το Μάλι, την Αϊτή, την Ουκρανία και τη Μιανμάρ/Βιρμανία (κατά φθίνουσα σειρά).

Οι χώρες της ΕΕ+ αναθεώρησαν τους κανόνες τους για την επανένωση οικογενειών για διάφορους λόγους, όπως για παράδειγμα για την πρόληψη της διγαμίας ή για την καταπολέμηση των παιδικών και των καταναγκαστικών γάμων. Ορισμένες εθνικές κυβερνήσεις συνέχισαν να περιορίζουν τις αφίξεις μέσω της επανένωσης οικογενειών, η οποία αποτελούσε ένα από τα μέτρα για την ανακούφιση της πίεσης στα συστήματα ασύλου και υποδοχής, και ενίοτε στα εθνικά και δημοτικά συστήματα κοινωνικής πρόνοιας. Τα τελευταία χρόνια, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, άλλοι διεθνείς οργανισμοί, ομάδες προβληματισμού, ακαδημαϊκοί φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών έχουν επανειλημμένα προειδοποιήσει για τον πιθανό αρνητικό αντίκτυπο των αυστηρότερων κανόνων για την οικογενειακή επανένωση στην ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

Οι χώρες της ΕΕ+ συνέχισαν να εστιάζουν στην ένταξη των δικαιούχων, θέτοντας σε εφαρμογή νέες στρατηγικές και μέτρα για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας και στην εκπαίδευση. Παρά τις πρωτοβουλίες αυτές, οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας

εξακολουθούσαν να αντιμετωπίζουν εμπόδια σε όλες τις χώρες της ΕΕ+ όταν προσπαθούσαν να μάθουν τη γλώσσα, να εγγραφούν σε εκπαιδευτικά προγράμματα ή να αναζητήσουν εργασία, ενώ οι δυσκολίες στην πρόσβαση στη στέγαση συνέχιζαν να επηρεάζουν τις προοπτικές ένταξής τους. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών συνέχισαν να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αποτελεσματική ένταξη των δικαιούχων παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών για τον σκοπό αυτό.

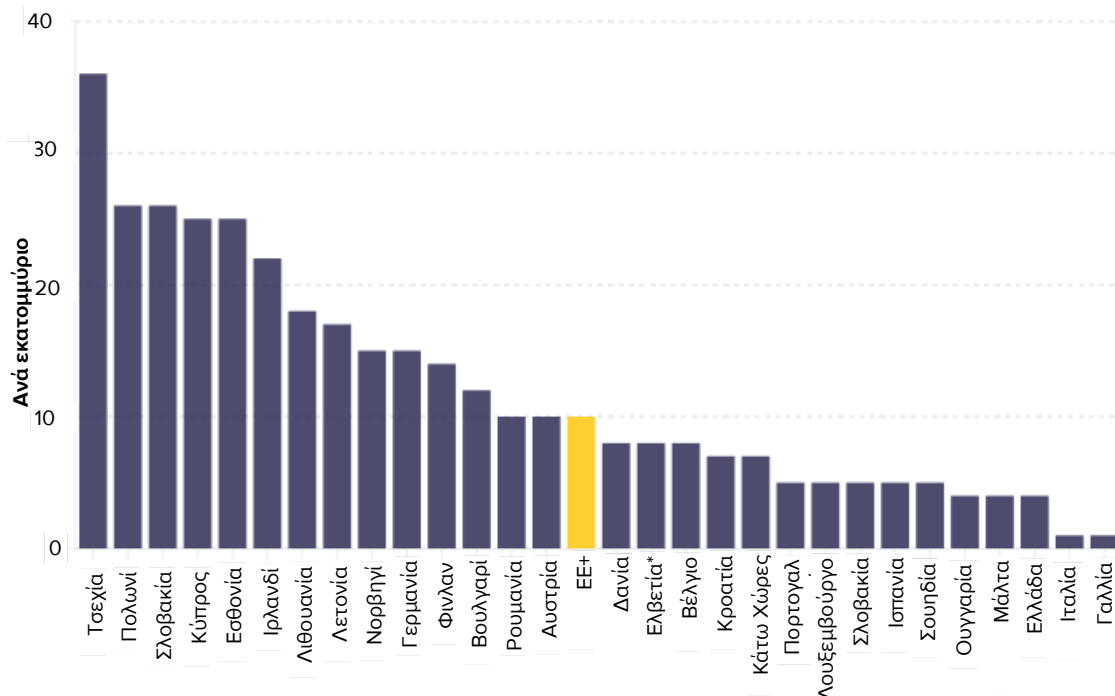

Πλαίσιο 1. Προσωρινή προστασία για εκτοπισθέντες από την Ουκρανία

Στο τέλος του 2025, περίπου 4,5 εκατομμύρια άτομα βρίσκονταν υπό καθεστώς προσωρινής προστασίας στις χώρες της ΕΕ+. Ο αριθμός αυτός παραμένει σχετικά σταθερός από τις αρχές του 2023 και συνεχίζει να συμβάλλει σημαντικά στον συνολικό αριθμό των ατόμων που βρίσκονται στην Ευρώπη και χρήζουν προστασίας. Σε σχέση με το μέγεθος του πληθυσμού, η Τσεχία, η Πολωνία και η Σλοβακία φιλοξένησαν τον μεγαλύτερο αριθμό εκτοπισθέντων Ουκρανών κατά κεφαλήν (βλ. Γράφημα 3).

Γράφημα 3. Αριθμός ατόμων που απολαμβάνουν προσωρινή προστασία ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους ανά χώρα υποδοχής, Δεκέμβριος 2025

Σημείωση: * = Δεδομένα που αντλήθηκαν πριν από τον Φεβρουάριο του 2026

Πηγή: Μέγεθος πληθυσμού: Eurostat (DEMO_GIND), τα δεδομένα αντλήθηκαν στις 5 Φεβρουαρίου 2026.

Δικαιούχοι προσωρινής προστασίας: Eurostat (MIGR_ASYTPSM), τα δεδομένα αντλήθηκαν στις 10 Φεβρουαρίου 2026.

Κατά τη διάρκεια του τέταρτου έτους από την εισβολή της Ρωσίας, οι χώρες της ΕΕ+ συνέχισαν να προσανατολίζουν τις πολιτικές τους προς μακροπρόθεσμες λύσεις, όπως η παροχή δυνατοτήτων μετάβασης σε εναλλακτική εθνική άδεια διαμονής. Παράλληλα, συνεχίζουν να προωθούν την ένταξη σε πολλά επίπεδα, μεταξύ άλλων στην αγορά εργασίας και την εκπαίδευση. Τα κέντρα ενότητας (Unity Hubs) που έχουν δημιουργηθεί σε διάφορες χώρες της ΕΕ+, παρέχουν βοήθεια σε θέματα απασχόλησης, εκμάθηση γλωσσών, συμβουλευτική υποστήριξη στους δικαιούχους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, υποστήριξη για την οικειοθελή επιστροφή.

Οι εξελίξεις στη νομολογία, τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, αποσαφήνισαν περαιτέρω τη σχέση μεταξύ της προσωρινής προστασίας και των διαδικασιών διεθνούς προστασίας.

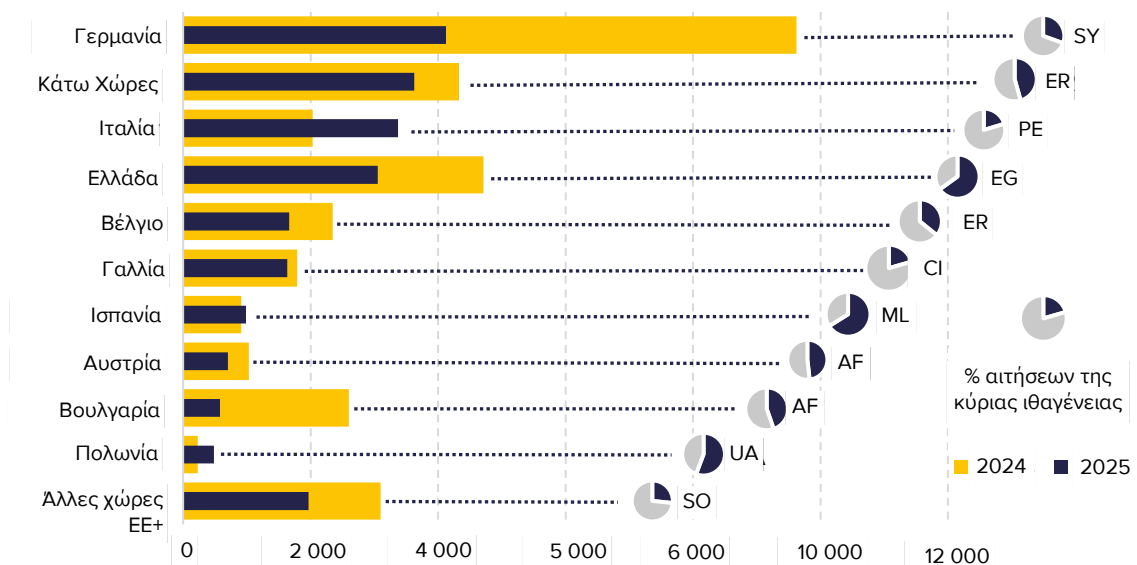
8. Νομικές εγγυήσεις για παιδιά και αιτούντες με ειδικές ανάγκες

Προκειμένου να ενισχυθούν οι δράσεις προστασίας των ατόμων με ειδικές ανάγκες, το Σύμφωνο περιλαμβάνει μέτρα για την ταχύτερη αναγνώριση και υποστήριξή τους, με στόχο την αντιμετώπιση των διαδικαστικών αναγκών και των αναγκών υποδοχής τους. Μια από τις κύριες προκλήσεις για τις χώρες της ΕΕ+ παραμένει η εφαρμογή αυτών των διασφαλίσεων. Προκειμένου να ενισχυθεί η ικανότητα σε αυτόν τον τομέα, το 2025 οι εθνικές αρχές παρείχαν εκπαίδευση σε διάφορους εμπλεκόμενους φορείς και βελτίωσαν τα συστήματα πληροφοριών, με στόχο τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων επαγγελματιών που συμμετέχουν στη διαδικασία.

Το 2025, υποβλήθηκαν 22 000 αιτήσεις ασύλου από αυτοδηλωμένους ασυνόδετους ανηλίκους, περίπου κατά ένα τρίτο λιγότερες από ό,τι το 2024 και οι λιγότερες από το 2020. Παρά το γεγονός ότι κατέγραψε τη μεγαλύτερη απόλυτη μείωση, η Γερμανία συνέχισε να δέχεται τον μεγαλύτερο αριθμό αιτήσεων (4 100), οι οποίες αντιπροσώπευαν σχεδόν το ένα πέμπτο του συνόλου (βλ. Γράφημα 4). Ακολούθησαν οι Κάτω Χώρες (3 600), η Ιταλία (3 400) και η Ελλάδα (3 100). Πέντε εθνικότητες αντιπροσώπευαν περισσότερο από το ήμισυ του συνόλου των αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν από ασυνόδετους ανηλίκους το 2025, και συγκεκριμένα οι Αφγανοί (2 800), οι Ερυθραίοι (2 400), οι Αιγύπτιοι (2 300), οι Σομαλοί (2 300) και οι Σύριοι (2 100, ο χαμηλότερος αριθμός που έχει καταγραφεί).

Γράφημα 4. Οι 10 χώρες της ΕΕ+ που έλαβαν τις περισσότερες αιτήσεις από αυτοδηλωμένους ασυνόδετους ανηλίκους, το 2025 σε σύγκριση με το 2024 και το ποσοστό των αιτήσεων που κατατέθηκαν ανά κύρια ιθαγένεια των ασυνόδετων ανηλίκων, 2025

Πηγή: Δεδομένα του ΣΕΠΕ του ΕΥΑΑ από την 3η Φεβρουαρίου 2026.

Οι αρχές ασύλου συνέχισαν να αναθεωρούν τη νομοθεσία και τις πολιτικές τους αποσκοπώντας σε μια διεπιστημονική εκτίμηση της ηλικίας, όπως απαιτείται βάσει του κανονισμού για τις διαδικασίες ασύλου (APR) και σύμφωνα με τον [πρακτικό οδηγό](#) του ΕΥΑΑ, ο οποίος δημοσιεύθηκε το 2025. Αρκετές χώρες της ΕΕ+ αντιμετώπισαν το πρόβλημα του ανεπαρκούς αριθμού επιτρόπων στους οποίους θα μπορούσε να ανατεθεί η φροντίδα και η στήριξη των ασυνόδευτων παιδιών. Το χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ πρόγραμμα GuardianXChange συνέχισε να ενισχύει τις υπηρεσίες κηδεμονίας στις τέσσερις συμμετέχουσες χώρες της ΕΕ+, δηλαδή στο Βέλγιο, την Πολωνία, την Πορτογαλία και τη Σλοβενία.

Με την αναθεωρημένη οδηγία της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων να έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο έως τον Ιούλιο του 2026, τα κράτη μέλη της ΕΕ υλοποίησαν διάφορα έργα και δραστηριότητες κατάρτισης για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων και τον καλύτερο εντοπισμό των θυμάτων. Μετά την παρουσίαση των προτάσεων του Συμφώνου, αρκετά ενδιαφερόμενα μέρη εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τον πιθανό αρνητικό αντίκτυπο των αλλαγών στους αιτούντες με ειδικές ανάγκες σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ασύλου. Καθώς η νομοθετική διαδικασία βρίσκεται σε εξέλιξη σε εθνικό επίπεδο, οι ανησυχίες αυτές επανεμφανίζονταν συχνά στο εθνικό πλαίσιο μέσω παρατηρήσεων επί των νομοσχεδίων.

Παρά τις προσπάθειες για καλύτερη υποστήριξη των αιτούντων με ειδικές ανάγκες στο πλαίσιο της υποδοχής, αναφέρθηκαν ανεπαρκείς συνθήκες και ανεπαρκής υποστήριξη σε αρκετές χώρες της ΕΕ+, για παράδειγμα λόγω της έλλειψης πόρων ή κενών και καθυστερήσεων στη χρηματοδότηση. Οι ανησυχίες σχετικά με την κράτηση ατόμων με ειδικές ανάγκες, ιδίως παιδιών, εξακολούθησαν να εκφράζονται, να τεκμηριώνονται σε δικαστικές αποφάσεις και να αναφέρονται από διεθνείς οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Σε αρκετές δικαστικές υποθέσεις εξετάστηκαν επίσης οι ειδικές ανάγκες και οι ευπάθειες στο πλαίσιο των μεταφορών και των επιστροφών βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου.

Τελικές παρατηρήσεις

Το περασμένο έτος χαρακτηρίστηκε από εντατικές προετοιμασίες για την εφαρμογή του Συμφώνου για τη Μετανάστευση και το Άσυλο έως τον Ιούνιο του 2026. Τόσο ο ΕΥΑΑ όσο και οι εθνικές αρχές επένδυσαν σημαντικούς πόρους για να θέσουν τα θεμέλια του νέου πλαισίου για τη διαχείριση του ευρωπαϊκού συστήματος προστασίας.

Για τον σκοπό αυτό, οι χώρες της ΕΕ+ διέθεσαν σημαντικά οικονομικά κονδύλια και επιτάχυναν τις διαδικασίες προμηθειών, προκειμένου να διασφαλίσουν την έγκαιρη έναρξη λειτουργίας του συστήματος Eurodac. Σε συνέχεια των πρωτοβουλιών πρόσληψης προσωπικού που αναλήφθηκαν τα τελευταία χρόνια, οι εθνικές αρχές ασύλου επικεντρώθηκαν στη μείωση του αριθμού των εκκρεμών υποθέσεων, προκειμένου να αποφευχθεί, στο μέτρο του δυνατού, η παράλληλη εφαρμογή διαφορετικών νομοθετικών πλαισίων μετά τον Ιούνιο του 2026. Αρκετές χώρες επένδυσαν στη δημιουργία πολυλειτουργικών κέντρων, όπου μπορούν να διεξάγονται στον ίδιο χώρο ο έλεγχος διαλογής, η διαδικασία ασύλου στα σύνορα και η διαδικασία επιστροφής στα σύνορα.

Ο ΕΥΑΑ υποστήριξε τις χώρες της ΕΕ+ σε αυτές τις προσπάθειες μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων. Ο Οργανισμός εκπόνησε κατευθυντήριες γραμμές και εργαλεία σχετικά με τις νέες διαδικασίες, επικαιροποίησε τους υφιστάμενους οδηγούς και παρέσχε εκπαίδευση σε επαγγελματίες των εθνικών διοικήσεων σχετικά με τις διατάξεις του Συμφώνου. Σε 12 χώρες, ο Οργανισμός παρείχε άμεση επιχειρησιακή υποστήριξη. Σε επίπεδο ΕΕ, ο Οργανισμός ανέλυσε τις νέες εξελίξεις και παρείχε άμεσα ενημερώσεις σχετικά με την κατάσταση, προκειμένου να υποστηρίξει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διαχείριση των διαδικασιών αντιμετώπισης και να ενημερώσει καλύτερα τους φορείς που χαράζουν πολιτική σε εθνικό επίπεδο.

Η διεξαγωγή αυτών των προετοιμασιών διευκολύνθηκε κάπως από το γεγονός ότι οι αιτήσεις μειώθηκαν σε 822 000 το 2025, το χαμηλότερο επίπεδο από το 2021. Αυτό επέτρεψε στις εθνικές αρχές να διαθέσουν περισσότερους πόρους στην ανάπτυξη νέων ροών εργασιών, τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας και προτύπων, καθώς και στη δοκιμαστική εφαρμογή αυτών των νέων προσεγγίσεων στο εθνικό πλαίσιο.

Το 2026, η έναρξη εφαρμογής του Συμφώνου θα καταδείξει την πρακτική αξία των εν λόγω επενδύσεων. Από τη θέσπισή του, οι ενδιαφερόμενοι φορείς έχουν τονίσει ότι η επιτυχία του Συμφώνου θα κριθεί από την ικανότητά του να δημιουργήσει ανθεκτικά συστήματα ασύλου και υποδοχής, ικανά να προσαρμόζονται στις ραγδαίες αλλαγές που συντελούνται στον κόσμο. Το 2026 θα φέρει στο προσκήνιο την πρακτική σημασία και τον αντίκτυπο της μεταρρύθμισης του ΚΕΣΑ. Θα αποδείξει, για παράδειγμα, σε ποιον βαθμό η μεταρρύθμιση θα επιτρέψει μια δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ των κρατών μελών.

Οι νέες ρυθμίσεις θα δοκιμαστούν σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, ενώ το σύστημα πρέπει να παραμείνει ευέλικτο ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις εξελίξεις σε παγκόσμιο, κοινοτικό και εθνικό επίπεδο. Οι μεταβαλλόμενες δυναμικές στους τομείς της πολιτικής, της ασφάλειας και της οικονομίας, καθώς και οι διεθνείς κρίσεις και πόλεμοι, έχουν επηρεάσει τη διαθεσιμότητα της ανθρωπιστικής χρηματοδότησης και τους μηχανισμούς αντιμετώπισης του φαινομένου της εκτόπισης σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι ανάγκες προστασίας που προκύπτουν από συγκρούσεις, όπως οι πόλεμοι στο Ιράν και την Ουκρανία, αναμένεται να αυξηθούν, ενώ η χρηματοδότηση σε παγκόσμιο επίπεδο μειώνεται.

Μέσα σε ένα περιβάλλον σύνθετων, παγκόσμιων αλληλεξαρτήσεων, η Ευρώπη έχει αναλάβει ενεργό δράση και έχει δημιουργήσει συνεργασίες με τρίτες χώρες, με στόχο την ανάπτυξη ικανοτήτων για την παροχή αποτελεσματικής προστασίας και την αντιμετώπιση της παράνομης μετανάστευσης. Η αύξηση των ικανοτήτων στις χώρες εταίρους για τη διαχείριση της μετανάστευσης με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων έχει τη δυνατότητα να διευρύνει τον παγκόσμιο χώρο προστασίας.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η πρώτη ευρωπαϊκή στρατηγική για το άσυλο και τη μετανάστευση καθορίζει την κατεύθυνση πολιτικής για τα επόμενα 5 έτη. Με ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του ελέγχου των συνόρων, τη θέσπιση αυστηρών κανόνων κατά της κατάχρησης των συστημάτων ασύλου και τις ταχείες και αποτελεσματικές επιστροφές, αυτό μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω μείωση του αριθμού των αιτήσεων στην ΕΕ+. Οι αλλαγές στον κανονισμό για τη διαδικασία ασύλου όσον αφορά τις έννοιες της «ασφαλούς χώρας» και η προώθηση του νέου κανονισμού για τις επιστροφές μπορούν να λειτουργήσουν αποτρεπτικά για τις νέες αφίξεις. Ωστόσο, στην πράξη μπορεί να εγείρουν ανησυχίες σχετικά με την πρόσβαση στη διεθνή προστασία σε όσους την έχουν ανάγκη.

Σε εθνικό επίπεδο, η πρακτική εφαρμογή του Συμφώνου και τα μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας θα υπόκεινται σε αυστηρό έλεγχο. Αυτό πιθανότατα θα περιλαμβάνει την εφαρμογή του ελέγχου διαλογής, την έκδοση αποφάσεων περί απαραδέκτου για αιτούντες που διέρχονται από τρίτη χώρα και θα μπορούσαν να είχαν ζητήσει αποτελεσματική προστασία εκεί, καθώς και ορισμένες από τις προτεινόμενες ψηφιακές λύσεις για αποτελεσματικότερη επεξεργασία των αιτήσεων. Καθώς προχωρά η εφαρμογή του Συμφώνου, οι εθνικές αρχές θα προσαρμόσουν τα συστήματά τους με βάση τις πρώτες εμπειρίες που θα αποκτηθούν στην πράξη. Το 2026 αναμένεται να υποβληθούν ερωτήματα για νομική διευκρίνιση, ενώ τα επόμενα χρόνια αναμένεται να υποβληθούν περισσότερα, τόσο στα εθνικά δικαστήρια όσο και στο ΕΔΔΑ και στο ΔΕΕ.

Οι εξελίξεις στο ευρύτερο πλαίσιο της διακυβέρνησης της μετανάστευσης – όπως η **απόφαση** της ισπανικής κυβέρνησης για έκτακτη νομιμοποίηση των υπηκόων τρίτων χωρών για την ένταξή τους – θα επηρεάσουν επίσης τον φόρτο εργασίας των εθνικών αρχών ασύλου και, ως εκ τούτου, την εφαρμογή του Συμφώνου. Όσον αφορά το μέλλον των 4,5 εκατομμυρίων Ουκρανών που έχουν καταγραφεί στο πλαίσιο της οδηγίας περί προσωρινής προστασίας, πολλές χώρες έχουν αρχίσει να δημιουργούν μηχανισμούς μετάβασης από την προσωρινή προστασία σε άλλο είδος άδειας διαμονής, ανοίγοντας νέες προοπτικές για την παραμονή τους στην ΕΕ+. Η τάση αυτή αναμένεται να καταστεί εμφανέστερη το 2026, καθώς πλησιάζει η λήξη της παράτασης του καθεστώτος προσωρινής προστασίας τον Μάρτιο του 2027.

Στο πλαίσιο αυτό, οι χώρες της ΕΕ+ χρειάζονται επικαιροποιημένες και τεκμηριωμένες πληροφορίες, ώστε να προσαρμόσουν εγκαίρως τις διαδικασίες τους. Ο ΕΥΑΑ διαδραματίζει κεντρικό ρόλο σε αυτό το πλαίσιο, χάρη στο διευρυμένο χαρτοφυλάκιο επίγνωσης της κατάστασης και στα δίκτυα συνεργασίας του, τα οποία προσφέρουν μια πλατφόρμα για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και την αντιμετώπιση των προκλήσεων. Ο Οργανισμός στήριξε ενεργά τις χώρες της ΕΕ+ το 2025 κατά τη μεταβατική περίοδο της εφαρμογής του Συμφώνου και είναι έτοιμος από το 2026 και έπειτα να παρέχει άμεση υποστήριξη και να διατηρήσει έναν εποικοδομητικό διάλογο με στόχο τη δημιουργία ενός βελτιωμένου περιβάλλοντος προστασίας στην Ευρώπη. Δεδομένου ότι οι ενδιαφερόμενοι φορείς καλούνται να προσαρμοστούν στα περίπλοκα μέτρα του Συμφώνου και στις ταχέως μεταβαλλόμενες πολιτικές συνθήκες, η ενημέρωση και η συμμετοχή αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία για το μέλλον του ΚΕΣΑ.

Έκθεση για το άσυλο 2026: Συνοπτική παρουσίαση

Ως κατ' εξοχήν πηγή πληροφόρησης σχετικά με τη διεθνή προστασία στην Ευρώπη, η έκθεση για το άσυλο 2026 παρέχει μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των κυριότερων εξελίξεων στον τομέα του ασύλου το 2025. Η σύνοψη αποτελεί συνοπτική έκδοση της κύριας έκθεσης.

Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA) συγκεντρώνει πληροφορίες για όλες τις πτυχές του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου. Για τον σκοπό αυτόν, η έκθεση περιγράφει τις κύριες τάσεις στις πολιτικές, τις πρακτικές και τη νομοθεσία όσον αφορά τη διεθνή προστασία και παρουσιάζει βασικούς δείκτες για το έτος αναφοράς 2025. Περιλαμβάνονται παραδείγματα της νομολογίας με σκοπό την ερμηνεία ευρωπαϊκών και εθνικών νόμων στο πλαίσιο του κεκτημένου της ΕΕ για το άσυλο.

Η Έκθεση για το άσυλο 2026 βασίζεται σε πληροφορίες από ένα ευρύ φάσμα πηγών — όπως στοιχεία και απόψεις από εθνικές αρχές, θεσμικά όργανα της ΕΕ, διεθνείς οργανισμούς, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και την ακαδημαϊκή κοινότητα— ώστε να συμπεριλάβει ποικίλες οπτικές. Η έκθεση, που καλύπτει την περίοδο από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2025, αποτελεί έγγραφο αναφοράς για τις τελευταίες εξελίξεις στη διεθνή προστασία στην Ευρώπη.